

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisu

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Ånäs-Enlund, A-M. 2022. Ulkomaan työkokemus tuo näkökulmia röntgenhoitajan ammatillisen osaaminen kehittämiseen. Oamk Journal 89/2022. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022061446311>

Ulkomaan työkokemus tuo näkökulmia röntgenhoitajan ammatillisen osaamisen kehittämiseen

14.6.2022 - Änäs-Enlund Anna-Maria

Röntgenhoitajan työ Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa on kokemukseni mukaan hyvin samankaltaista. Alan tekninen kehitys ja potilaskeskeisen hoidon toteuttamisen reunaehdot monimuotoistuvat. Röntgenhoitajan ammatillista kehittymistä voidaan edistää ammatillisen jatko- ja täydennyskoulutuksen yhtenäistämällä. Työyhteisöjen monimuotoisuuden ja monikulttuurisuuden tukeminen sekä moniammatillisen yhteistyön edistäminen ovat myös olennaisia tekijöitä, joilla röntgenhoitajan ammatillista osaamista voidaan tukea.

Työ ulkomailla antaa mahdollisuuden oppia uusia ammatillisia, kielellisiä ja sosiaalisia taitoja. Lisäksi se antaa uusia näkökulmia ammatilliseen kehittämiseen [1]. Olen työskennellyt Ruotsissa ja Norjassa röntgenhoitajana muutamaan otteeseen 1990- ja 2000-luvulla. Vuonna 2018 palasin keikkahoitajana henkilöstövuokrausyrityksen kautta Tukholman Södersjukhusetille paikkaamaan henkilöstöpulaa [2]. Henkilöstövuokrausyrityksen kautta keikkahoitajana työskentely vaatii työkokemusta ja sopeutumiskykyä työyhteisöön. Työntekijä perehdytetään tehtävään, mutta työ on hyvin itsenäistä. Potilasturvallisuus, laadukas diagnostiikka ja potilaskeskeinen hoito ovat henkilöstövuokrausyrityksen, työpaikan ja työntekijän ykkösprioriteetti [3].

Pohjoismaissa arvostetaan suomalaista koulutusta ja osaamista. Suomalainen röntgenhoitajakoulutus on hyväksytty Ruotsissa ja Norjassa. Työskentely vaatii rekisteröinnin ja laillistamisen ammattihenkilöksi. Röntgenhoitajan työ on oman kokemukseni kautta monin tavoin hyvin samankaltaista Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Olen työskennellyt röntgenyksiköissä, jossa on työvoimapula, mutta

kokemukseni mukaan Pohjoismaissa ollaan hyvin tietoisia terveydenhoitoalan henkilöstöpulasta ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehditaan.

Eroja jatko- ja täydennyskoulutuksessa

Kehitys kuvantamisen diagnostiikassa ja radiologisissa toimenpiteissä on ollut erittäin nopeaa viime vuosina. Vårdförbundet ja Svensk förening för röntgensjuksköterskor toteavat, että tarvitaan valtakunnallisesti yhtenäistä mahdollisuutta ammatilliseen kehittymiseen yhtenäisen Master- koulutusohjelman avulla. [4] Tällä hetkellä muun muassa Örebron yliopisto ja Norges teknisk-naturvitenskaplige universitet järjestävät Master-koulutusta radiografiassa [5] [6]. Itse olen osallistunut magneettikuvantamisen jatkokoulutukseen Karoliinisessa Instituutissa [7].

Oulun yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa aloitettiin vuonna 1999 radiografiatieteen tutkinto-ohjelma. Tutkinto-ohjelma lakkautettiin vuonna 2014. Potilaskeskeinen hoito, terveydenhuollon tekniikan nopea kehitys ja väestön terveydenhuollon tarpeiden monimuotoistuminen olivat keskeisiä tarpeita röntgenhoitajan osaamisen laajentamiseen. [8] Radiografiatiede edistyy ja tutkimus on hyvin kansainvälistä. Tarvitaan kanavia tieteenalan verkostoitumiseen. [9]

Suomen röntgenhoitajaliitto ry järjestää täydennyskoulutusta useassa eri modaliteetissa. Erilaisten kuvantamismenetelmien ja toimenpiteiden, eli modaliteettien nopea kehitys vaatii jatkuvaa täydennyskoulutusta. Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ionisoivasta säteilystä 1044/2018 määrää lääketieteellisen säteilyn käyttöön osallistuvien kelpoisuudesta ja täydennyskoulutuksesta. Säteilysuojelun täydennyskoulutusta järjestävät muun muassa Säteilysuojelukeskus, Suomen radiologiyhdistys ja Suomen röntgenhoitajaliitto. [10] [11] [12] [13] Ammattikorkeakoulut järjestävät terveydenhuoltoalan henkilöstön jatko- ja täydennyskoulutusta. Oamkissa röntgenhoitajat voivat suorittaa muun muassa kliinisen asiantuntijan tutkinnon tai täydentää osaamistaan sosiaali- ja terveysalan johtamisen ja kehittämisen jatkotutkinnolla. [14]

Mahdollisuudet ammatilliseen täydennys- ja jatkokoulutukseen ovat erilaiset Pohjoismaissa. Koulutusrakenteen yhtenäistäminen edistäisi mielestäni työvoiman vapaata liikkuvuutta ja alan houkuttelevuutta.

Iltakävelyllä Norjan Drammenissa vuonna 1999 (kuva: Anna-Maria Ånäs-Enlund).

Moniammatillinen yhteistyö luo hyvinvointia

Oman kokemukseni mukaan röntgenissä työskentelee vähemmän muuta terveydenhuollon henkilökuntaa Suomessa. Ruotsissa ja Norjassa lähihoitajat ja sairaanhoitajat huolehtivat ajanvarauksesta, potilaan esivalmisteluista, jälkihoidosta ja yhteydenpidosta lähettäviin yksiköihin. He toimivat myös itsenäisesti avustaen radiologia tutkimuksissa ja toimenpiteissä, joissa ei käytetä ionisoivaa säteilyä. Röntgenhoitaja vastaa tutkimuksen teknisestä ja laadullisesta optimoinnista ja potilaskeskeisen potilasturvallisuuden varmistamisesta tutkimuksen aikana. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin Oulun yliopistollisen keskussairaalan magneettikuvantamisyksiköissä lähihoitajat huolehtivat potilaskeskeisen hoidon

toteutumisesta ajanvarauksessa, yhteydenpidosta lähetäviin yksiköihin ja potilasturvallisuudesta esivalmisteluissa [12].

Moniammatillinen yhteistyö on olennainen osa kuvantamisen arkipäivää. Moniammatillisen yhteistyön yhteistoiminnallinen kehittäminen ja organisointi avoimessa dialogissa on ensisijaista. Moniammatillinen yhteistyö ja yhteistoiminta luovat mahdollisuuden oppia uutta ja tarkastella toimintaa uudesta näkökulmasta. Tämä vahvistaa yhteistä asiantuntijuutta ja edistää työntekijän ja koko työyhteisön voimaantumista, välittyä hoidon toteuttamiseen ja tuloksiin. [15]

Uusia näkökulmia radiografiaan

Työyhteisön monimuotoisuudella on osoitettu olevan useita hyötyjä. Monimuotoisuus vaikuttaa myönteisesti organisaation innovatiivisuuteen sekä asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyteen. Monimuotoisuutta on tuettava ja kehitettävä johtamisen avulla, jotta työyhteisön monimuotoisuuden hyödyt saadaan valjastettua potilaskeskeisen hoidon toteuttamiseen. [16]

Työyhteisöjen monikulttuurisuus ja monimuotoisuus Ruotsissa ja Norjassa on pidemmän aikaa ollut tavanomaisempaa. Työyhteisöjen monimuotoisuuden ja monikulttuurisuuden tukeminen ja edistäminen voisi helpottaa Suomen hoitajapulaa ja tuoda uusia näkökulmia potilaskeskeisen hoidon toteuttamiseen.

Ånäs-Enlund Anna-Maria, lehtori

Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Lähteet

[1] Euroopan komissio. 2021. Seitsemän tärkeintä asiaa ulkomailla elämisestä ja työskentelystä. Eures. Uutisartikkeli 13.12. Hakupäivä 28.3.2022.

<https://ec.europa.eu/eures/public/top-7-benefits-living-and-working-abroad-2021-12-13.fi>

- [2] SÖS. Södersjukhuset. 2021. Välkommen till Södersjukhuset. Hakupäivä 24.10.2021. <https://www.sodersjukhuset.se>
- [3] Walta, L. 2012. Potilaan hoitaminen diagnostisessa radiografiassa ja sen kuormittavuus röntgenhoitajan arvioimana – tavoitteena inhimillinen ja turvallinen kuvantamistapahtuma. Väitöskirja. Turun yliopisto. Hakupäivä 29.3.2022. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-4999-1>
- [4] Vårdförbundet Svensk förening för röntgensjuksköterskor. 2022. Specialistutbildning för röntgensjuksköterskor. Hakupäivä 22.3.2022. <https://www.vardforbundet.se/siteassets/engagemang-och-paverkan/sa-gor-vi-yrkena-battare/specialistutbildning-for-rontgensjukskoterskor.pdf>
- [5] Örebro Universitet. Masterprogram i metoder inom medicinsk diagnostik, Bild- och funktionsdiagnostik, 120 hp. Hakupäivä 25.3.2022. <https://www.oru.se/utbildning/program/masterprogram-i-metoder-inom-medicinsk-diagnostik-bild-och-funktionsdiagnostik-distans-halvfart/>
- [6] Norges teknisk-naturvitenskaplige universitet 2022. Studier. Medisinsk MR-avbildning. Medisinsk bildeteknologi. Hakupäivä 23.3.2022. <https://www.ntnu.no/studier/alle?city=&studyLevel=560,570,580&field=HELSEFAG&query=&open=>
- [7] Karolinska Institutet. 2021. Utbildning. Magnetisk resonanstomografi. Hakupäivä 23.3.2022. <https://utbildning.ki.se/student/magnetisk-resonanstomografi/2qa146>
- [8] Pakarinen, R. & Jussila, A-L. 2007. Radiography – A New Field among Health Sciences in Finland. Radiography 13 (3), 210–213. Hakupäivä 30.3.2022. <https://doi.org/10.1016/j.radi.2006.04.004>
- [9] Metsälä, E. 2021. Matka kliinisen radiografiatieteen ytimeen jatkuu. Kliininen Radiografiatiede 19 (1), 3. Hakupäivä 15.3.2022. <https://www.sorf.fi/doc/Kliininen-Radiografiatiede.pdfviimeinen.pdf>
- [10] Säteilyturvakeskus. 2022. Säteilyn käyttäjälle. Tulevia koulutustapahtumia ja koulutusten aineistoja. Hakupäivä 23.3.2022. <https://www.stuk.fi/stuk->

valvoo/sateilyn-kayttajalle/koulutus-ja-kelpoisuudet-stv-ja-sta/tulevia-koulutustapahtumia-ja-koulutusten-aineistoja

[11] Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ionisoivasta säteilystä 1044/ 2018. Hakupäivä 22.3.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20181044>

[12] Suomen radiologiyhdistys. 2021. Radiologian Uutta & Vanhaa -päivät 2021 – Järjestetään etänä. Hakupäivä 22.3.2022. <https://sry.fi/Koulutukset/radiologian-uutta-vanhaa-paivat-2021/>

[13] Suomen röntgenhoitajaliitto ry. 2022. Liiton täydennyskoulutus. Hakupäivä 22.3.2022. <https://www.sorf.fi/index.php?k=8414>

[14] Sulosaari, V., Heikkilä, H., Kuusisto, H., Leino-Kilpi, H., Rautava, P., Rekunen, M., Seppänen, L., Siekkinen, M., Stolt, M., Valtanen, E. & Walta, L. 2020. Moniammatillinen yhteistyö ja ammatillinen voimaantuminen syöpäkeskuksessa. VETÄVÄ-hankkeen loppuraportti. Turun ammattikorkeakoulun raportteja 267 Turun ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 28.3.2022. <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522167644.pdf>

[15] Työterveyslaitos. 2021. Monimuotoinen työelämä. Hakupäivä 30.12.2021. <https://www.ttl.fi/teemat/tyoelaman-muutos/monimuotoinen-tyoelama>

METATIEDOT

Tyyppi: Blogi

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 89/2022

Julkaisuvuosi: 2022

Tekijätiedot: Änäs-Enlund Anna-Maria

Oikeudet: CC BY-SA 4.0

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022061446311>

Tiivistelmä: Työ ulkomailla antaa mahdollisuuden oppia uusia ammatillisia, kielellisiä ja sosiaalisia taitoja sekä näkökulmia ammatillisen kehittymisen mahdollisuuksiin.

Röntgenhoitajan työ Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa on hyvin samankaltaista. Alan tekninen kehitys ja potilaskeskeisen hoidon toteuttamisen reunaehdot monimuotoistuvat.

Ammatillisen jatko- ja täydennyskoulutuksen yhtenäistäminen, työyhteisöjen monimuotoisuuden ja monikulttuurisuuden tukeminen sekä moniammatillisen yhteistyön edistäminen ovat olennaisia osia röntgenhoitajan ammatillisen kehittymisen edistämisessä.